

Nov jugoslovanski odbor organiziran v Londonu

Novi odbor, kateremu načeljuje dr. Boris Furlan, stoji za novo partizansko vlado v Jugoslaviji

"Overseas News Agency" poroča z dne 6. decembra iz Londona: Tukaj se je ustanovil nov srbo-hrvaško-slovenski odbor, ki bo zagovarjal stvar jugoslovanskih partizanov, ki so formirali svojo posebno vlado.

Komitej nosi ime "Zedinjeni odbor južnih Slovanov", in ima 12 članov. Predsednik odbora je profesor dr. Boris Furlan, ki je bil pred nekaj meseci minister za vzgojo jugoslovanske vlade v izgnanstvu.

Dr. Boris Furlan, primorski Slovenec in poznejši profesor na ljubljanski univerzi, ki je po svojem odhodu iz Jugoslavije prebil več kot dve leti v Zedinjenih državah, ima v svojem odboru Mihaela Petrovića, Rudolpha Bičanića in skupino, v kateri se nahajajo delavci, intelektualci in žurnalisti.

Odbor je izjavil, da so njegovi cilji naslednji:

Siriti resnico glede ljudske svobodilne armade pod vodstvom maršala Josipa Broža in njene borbe proti Nemcem in domaćim kolaboratorjem. Podpirati borbeno skupnost vseh južnih Slovanov v boju proti fašizmu. Siriti v javnosti poročila o vojaških potrebah in gospodarskih zahtev za osvobodilno armado. Podpirati pravico do samoodločbe Jugoslovancev, življenja v krajih, ki so bili v rokah Avstrije in Italije.

Bičanić je komentiral z naslednjimi besedami:

"Odločitve glede Jugoslavije so zdaj prešle iz rok posameznih skupin političnih emigrantov v inozemstvu in so zopet nazaj v rokah naroda, živečega v domovini. Vlada, ki se nahaja v inozemstvu, se mora pokoriti odločitvam, ki so oznanjene na domačih tleh. Zamenjati in nanovo presejati vlado, to zdaj ni več dovolj. Odločilno dejstvo za svetovno javnost mora biti to, da se nahajajo v Titovem in Ribarjevem odboru vse narodnosti naše dežele."

Bičanić je gospodarski izvedenec hrvaške kmečke stranke in je bil prej podpravitelj Jugoslovanske narodne banke.

Eden od opazovalcev je pripomnil, da bo nemška propaganda najbrže označila formacijo jugoslovanske časne vlade pod dr. Ivanom Ribarjem in Titom kot "prvo komunistično revolucijo v notranjosti evropskega kontinenta", kar bi bilo popolnoma v skladu z neumorno berlinsko propagando proti "boljševizmu strahu".

Svetovna javnost je opazila, da je sestava tega časnega vladnega aparata v Jugoslaviji zelo visoko stoječa, kar daje tej vladi mnogo prestiža. Predsednik dr. Ivan Ribar je bil tudi predsednik prve konstitucionalne skupščine v Jugoslaviji po prvi svetovni vojni. Josip Smolčak, ki je minister za zunanje zadeve, je bil prej jugoslovanski poslanik pri Vatikanu in

"Cleveland Press" odobrava pomoč za jugoslovanske partizane

"The Cleveland Press" je prvi clevelandski angleški list, ki je prišel odprto na dan v prilog partizanom v Jugoslaviji. V uredniškem članku, ki ga je list priobčil včeraj, se izraža popolno soglasje s stališčem Anglije in Združenih držav, ki sta naznanili, da gre njihova materialna pomoč v Jugoslaviji predvsem partizanom, ker so to zaslužili s svojim bojem proti Nemcem.

Več o tem bomo pisali v ponedeljkovi izdaji "Enakopravnosti."

London in Washington sta spregovorila

Vse kaže, da je Jan Christian Smuts, premijer Južno-afriške unije in član britskega kabineta, imel prav, ko je pred par dnevi v Kairu izjavil, da so tisti zaključki, katere je sprejela teheranska konferenca med Rooseveltom, Stalinom in Churchillom, ampak ni bilo o njih v javnosti nič poročano, veliko bolj važni, kakor pa to, kar je prišlo s te konference v svet. S tem ni rečeno, da se predstavniki treh velikih sil med Združenimi narodi skrivajo pod plašč tajne diplomacije, temveč pomeni le, da z ozirom na to, da se nahajamo v vojni, ko je politična strategija prav tako važna kot vojaška, je mnogokrat najbolj pametno in praktično, ako dejanja zavzamejo mesto besed.

Nihče na primer ne more danes z gotovostjo trditi, ali se je obravnavalo na konferencah med voditelji zavezniških sil v Moskvi, Kairu in Teheranu specifično tudi o jugoslovanskem vprašanju, dasiravno obstoji vse polno razlogov za mišljenje, da se mu visoki člani teh posvetovani že z ozirom na veliko važnost Balkana v načrtih za bodoče vojaške akcije niso mogli izogniti. Še manj more kdo vedeti kaj določene glede morebitnih sklepov. Toda razplet dogodkov v teku minulega tedna ustvarja definitivni vtis, da so te konference, zlasti najvažnejša od njih—ona v Teheranu, ne samo razpravljale o Balkanu in Jugoslaviji, temveč da so o tem vprašanju napravile tudi precej definitivne zaključke.

To, kar se je zgodilo v Jugoslaviji pred tednom dni, ko so partizani formalno naznanili formiranje provizorične oziroma časne vlade, ni za one, ki zasledujejo razvoj položaja v Jugoslaviji, v resnici, nič novega. Osvobodilno gibanje je poslovalo v Jugoslaviji kot "de facto" vlada že izza partizanske skupščine v Bihaću. Zadnji proglas je le potrdilo in podčrtanje prejšnje akcije, in njegova velika značilnost je zapopadana v tem, da je bil dan v svet takoj po teheranski konferenci. Upravičena je torej domneva, kakor se je izrazil v Chicagu preteklo nedeljo Louis Adamić, da partizanski voditelji niso delali na slepo, temveč da je bila njih akcija izvršena z vednostjo velikih zavezniških sil, ali da je bila celo rezultat direktnih navodil, katere so prejeli na podlagi zaključkov, katere je konferenca v Teheranu po predpripravi, izvršnih na moskovski konferenci, končno veljavno osvojila.

Mi tega ne trdimo, ampak vsekakor zdi se zelo verjetno. Pri tem je treba vzeti v poštev dejstvo, da vodilni ljudje, ki tvorijo provizorično vlado, po pretežni večini niso nikakoli vrtoglavi mlečnozobneži, ki bi podvzeli tak korak iz ključavnosti. Res je, da so med njimi nove osebnosti, ki so jih dvignile na površje viharne in krvave razmere sovražne okupacijske dobe—Tito-Brož je taka osebnost—nad čemur se ni čuditi, kajti velike krize, bodisi pri posamezniku ali celem narodu, so tisti ogenj, v katerem se preizkušajo značaji: kar je bolnega in gnilega, propade in izgine, kar je močnega in zdravega pa po taki preizkušnji pride do polne veljave in kreposti. Toda ljudje kot so na primer dr. Ivan Ribar, predsednik jugoslovanske ustavnodajne skupščine po zadnji svetovni vojni, Josip Smolčak, svojačasni poslanik v Vatikanu in Madridu, ali pa Vladimir Ribnikar, nekdanji urednik bel-

(Nadaljevanje na 2. strani)

TITOVE ČETE V OFENZIVI PROTI NACIJEM

Partizanska armada drži v Jugoslaviji toliko Nemcev kot vse zavezniške sile v Italiji

LONDON, 10. decembra. — Partizanska armada v Jugoslaviji pod poveljstvom maršala Josipa Broža (Tita) je zopet prešla v ofenzivo tako ob hrvaški obali, kakor tudi v več krajih v Srbiji, ter se utrjuje na svojih postojankah v Bosni, da vrže nazaj pričakovane nemške napade.

Odpor partizanskih sil je tako močnejši, da so bili Nemci prisiljeni poklicati v akcijo rezervna ojačenja iz Bavarske. Neki kompetenten opazovalec izjavlja, da so to najboljše sile, s katerimi razpolaga Hitler poleg elitnih divizij, ki se nahajajo na ruski fronti.

"Associated Press" brzojavka iz Kaira javlja, da zanesljivi nejugoslovanski viri tam sodijo, da Titove čete v Jugoslaviji držijo v boju enako število nemških divizij, kot jih stoji proti skupnim četam pete in osme zavezniške armade v Italiji.

Nad Madžarsko visi grožnja nemške okupacije

STOCKHOLM, 10. decembra. — Tu obstoji prepričanje, da bodo Nemci v kratkem okupirali vso Madžarsko, da se pripravijo za obrambo, kadar se pričene zavezniška invazija Balkana. Madžarska bi bila v takem slučaju vitalne važnosti za nacije s stališča komunikacije in prevoza.

Madžarov se loteva od dne do dne večja panika, kajti ne samo med ljudstvom, temveč tudi pri vladi je prodorlo prepričanje, da je Nemčija izgubila vojno, in da Madžarska kmalu mora najti kak izhod iz svojega položaja kot zaveznica nacije.

Neka vest pravi, da je madžarski poslanik v Vatikanu apeliral na papeža, da bi posredoval pri zavezniških, da ne bi bombardirali madžarskih mest, in da je rabil kot argument trditve, da madžarske železnice več ne prevažajo živeža in vojnega materiala za Nemce.

"RED SKELTONOVO" LETALO V RUSIJI USPEŠNO

MOSKVA. — Tukaj je bilo uradno naznanjeno, da je letalo, katero je daroval Rdeči vojski ameriški filmski in radijski komik "Red" Skelton, potopil dva nemška vojaška transporta.

Zadnje vesti z bojnih front

BOLGARIJA — Zavezniška zračna sila je vprizorila na Sofijo bombni napad, ki je trajal eno uro in 45 minut. Kriza bolgarske vlade stopnjema raste.

RUSIJA — Rdeča vojska je včeraj zavzela južno-ukrajinsko mesto Znamenko, kjer se nahaja važno železniško križišče. Toda danes zgodaj zjutraj je Moskva priznala, da so Nemci na fronti zapadno od Kijeva zopet napravili vdrtino v sovjetsko linijo.

PACIFIK — Ameriški bombniki so zadali Japoncem nove udarce v Novi Britaniji na Marshall otoku.

ITALIJA — Včeraj je bilo uradno naznanjeno, da so italijanske čete od 5. novembra v akciji proti Nemcem. Zavezniške sile so izolirale nemško utrjeno postojanko Mignano, ki straži dohod v dolino, ki odpirajo pot proti Rimu.

ROOSEVELT — Predsednik Zed. držav je obiskal Malto; na povratku proti domu je z letala opazoval severno-afriška bojišča od Alemeina do Tunisa. Churchill je v Kairu obdržal konferenco s časnikarji.

Ladjedelnica v Lorainu prenehala z uposlevanjem

Iz Loraina, Ohio, kjer se nahaja velika ladjedelnica, se poroča, da se je popolnoma ustavilo uposlevanje novih delovnih moči. Akcija je podvzela tozadnja vladna komisija, ki pravi, da se delavci v omenjenem obratu prehitro menjaajo, vsled česar trpi produkcija, in da je premalo sodelovanja tako od strani uprave kot tudi od strani delavcev.

Ward Riley je kot direktor tozadnevne odbora izjavil, da je to prva taka akcija, ki je bila do danes podvzeta kjerkoli v deželi. Obenem se je naznanilo, da bo American Shipbuilding Co., ki ima ladjedelnico v Lorainu, v teku nekaj dni odslužiti kakih sto mož, ki so radi ne zanesljivosti postali nerabni pri delu.

Kakor znano, se tudi Cleveland nahaja v tem pogledu v kritičnem položaju. Vladni organi so zadnji čas ponovno izdali svarila, da bo Cleveland izgubil važna vojna naročila, ako se rekord produkcije ne izboljša.

DRUŠTVO "V BOJ" ŠT. 53 S. N. P. J.

Jutri ob 8:30 uri dopoldne se vrši letna seja društva "V boj" št. 53 S. N. P. J. v spodnji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. Poleg važnih zadev, bodo na dnevnem redu tudi volitve društvenega odbora. Članstvo se opozarja, da se polnoštevilno udeleži.

LETNA SEJA

Članstvo društ. Frances Prešeren št. 17 S. D. Z. se vabi na letno sejo, ki se vrši v nedeljo ob 8:30 uri zjutraj v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Po seji sledi prosta zabava.

Strahovit bombni napad na Sofijo

Zavezniška letala so bombardirala bolgarsko prestolnico skoro dve uri

BERN, Švica, 10. dec. — Bolgarska prestolnica Sofija, ki se nahaja v vrtincu hude politične krize, je bila danes skozi eno uro in 45 minut bombardirana od zavezniških letal.

Zračni napad, katerega so se najbrže udeležili tudi Amerikanci, je bil vprizorjen tekom popoldneva. Sledil je en val bombnikov za drugim in na mesto so sipale bombe, ki so povzročile veliko uničenje in mnogo življenjskih izgub.

Poslanci zbežali v zaklonišča

Sklep med zavezniki in Turčiji za "najtesnejše edinstvo" je bolgarske kvizlinge navdal s silnim strahom, ki se boje, da bo Bolgarija v pričakovani invaziji Balkana prva občutila posledice svojega sodelovanja z nacijo.

Vesti, ki so dospеле z Balkana v Stockholm javljajo, da je bila v napadu prizadeta velika škoda na kolodvoru in vojašnicah, ki se nahajajo nedaleč od poslopja, v katerem zboruje bolgarski parlament. Kot se poroča, so poslanci tekom bombnega napada zbežali v zaklonišča.

Romuni zapuščajo mesta

Panika se polašča tudi romunskih vladnih krogov, ki bi se radi izmotali iz nacijskega objema. Prebivalci mest vesplosod bežijo na deželo, v strahu pred zavezniškimi zračnimi napadi.

Kultura

PEVSKI ZBOR "SLOVAN"

Pevski zbor "Slovan" sporoča, da se bodo vaje poslej vršile ob nedeljah ob 6:30 uri zvečer v Društvenem domu na Recher Ave. Vsi tisti pevci, ki niso bili na seji, naj upoštevajo to naznanilo, in pridejo na vaje jutri večer. Vabljeni so tudi drugi rojaki, ki jih veseli petje, da se zboru "Slovanu" pridružijo.

SPOPADI NA TURŠKO-BOLGARSKI MEJI?

KAIRO, 10. decembra. — Tu so se danes razširile vesti, da je prišlo do spopadov na turško-bolgarski meji, ampak nobena teh vesti ni potrjena. Neka druga vest trdi, da so Madžari poklicali vse svoje čete z ruske fronte, da se jih rabi za obrambo lastnih mej.

SOSED UBIT V SPORU RADI TELEFONA

YOUNGSTOWN, O. — V bližnji farmarski občini Poland je bil danes aretiran 58-letni farmer Samuel Morrow, ki je priznal, da je ustrelil svojega sosedo L. P. Newella, starega 47 let, potem, ko sta se spila radi rabo "party line" telefona.

Kupujte vojne bonde in vojno-varčevalne znamke, da bo čimprej poražena sila v vse, kar ona predstavlja!

JUGOSLOVANI-SLOVENC!

Jutri je priredba v S. N. D. v pomoč bratom v domovini. Začetek ob 2.30 pop. Nastopijo slavni violinski virtuoz Zlatko Baloković, pevci Glasbene matice in Abraševića ter izvrstni govorniki. Pridite!

"OPATOV PRAPORŠČAK"

SPISAL FR. REMEC

(Nadaljevanje)

XLIV.

Mati je se je proti večeru vrnil v zatiški samostan. Ko so bili zaklenili vrata, je po svoji dolžnosti pregledal, če je vse preskrbljeno za varnost. Obhodil je vse prostore, kjer so bile nastavljene straže in pregledal vse stolpiče. Tudi v stolpiču za vrhom se je mudil nekaj časa, potem pa, ko se je naredila noč, se odpravil spat.

Straža ga je videla, kako je šel čez vrt in izginil v temi. Ko ga ni več bilo v bližini, je vojščak vzel sulico pod pazduho in sedel na stopnice. Iz suknje je mož izlekel večjo steklenico žganja in jo začel počasi prazniti. Ko je to bilo končano, se je naslonil na vrata in lahko zadremal.

Bila je mirna in tiha noč. Le tu in tam se je iz daljave slišalo lajanje kakkega psa in semintam se je oglašila sova. V samostanu so že vsi počivali in tudi straže pri glavnih in stranskih vratih so spale, ker ni bila navada, da bi jih kdo hodil ponoči nadzorovat.

Iz gostega grmovja na vrtu se je naenkrat začela plaziti neka črna prikazen proti stolpiču. Kmalu potem se je na nasprotni strani videlo, da je neka senca švignila čez zid, se splazila k stolpiču in komaj slišno pisnila, kakor iz spanja prebujeni ptič. Za stolpičem skrita oseba je enako odgovorila in v tistem hipu ste že obe osebi planili na stražo. Ko je napadalec prišel k zavesti, je imel že usta zamašena in roki zvezani.

Napadalec sta bila oblečena v meniške kute, na obrazih pa sta imela maski, tako da jih ni bilo spoznati. Nesla sta stražo v stolpič in zaprla moža v priključku, potem pa šla v stolp.

Tu sta z vretihom odprla ključavnico. Iz sobe se je slišal sum in boječ glas je vprašal:

— Kdo je?

Nič odgovora. Mož sta užgala svečo in stopila v sobo. Pred njima je stal mlad mož srednje velikosti, katerega je ta nočni obisk močno prestrašil.

— Kaj je? Kaj to pomeni? je trepetaje vprašal jetnik.

— Sodbo! je odgovoril eden skrivnostnih došlecev, ki ni bil nihče drug kakor Rovani.

— Življenje ali smrt! je z globokim glasom dejal drugi došlec — Matija.

Jetnik se je še bolj prestrašil. Gledal je zdaj tega, zdaj onega skrivnostnih mož in potem je dejal: — Ali — prosim — kako pravico me hočeta soditi. Gospod opat —

— Gospod opat ni sodnik, je rekel Rovani. Sodnik sem jaz in ta moj spremljevalec je krvnik! Ti si obdolžen in si priznal, da si poskusil premilostnega gospoda opata umoriti. Zapadel si torej smrti —

— Za Boga, je zastokal jetnik v smrtnem strahu. Pustita me — peljita me k opatu — tam se razjasni —

— Razjasnila ni več treba nikakega. Ti si svoje dejanje sam

priznal! Zato sem ti prišel naznaniti sodbo in krvnik jo takoj izvrši.

Jetnik je padel na kolena in tresoč se kakor bilka jokaj: — Jaz sem nedolžen! Jaz nisem opatu ničesar storil! Opat me je najel in mi je obljubil bogato nagrado, če se dam prijeti in trdim, da me je bivši opat Albertus podkupil, naj opata Petra umorim!

— Ti — da si nedolžen! Tega ne verjamem! je dejal Rovani. — Prisegam Vam! Jaz sem nedolžen! Zaslišite opata —

— Opat je bil že zaslišan in je isto izpovedal kakor ti. In zato si zapadel smrti. Krvnik, primi ga!

Mati je pristopil, in vzeši iz žepa vrvi, je zvezal jetniku roke.

Milost — milost — je prosil jetnik. Nedolžen sem! Preiščite še enkrat vso stvar! Zaslišite prejšnjega opata Albertusa. Ta pove, da me še nikdar ni videl, kaj še, da bi me bil on najel! Zaslišite menihe v Reinu, ki me vsi poznajo, saj sem tam služil.

— Od kod te pozna opat Peter? je vprašal Rovani.

— Iz samostana v Reinu, kjer sem služil za hlapca. Naročil mi je, naj pridem v Zatičino, da se mi bo tu dobro godilo. Ko sem prišel, mi je obljubil sto cekinov, če storim po njegovi volji.

— Dobro! je rekel zdaj Rovani. Če je resnica, kar si govoril, se mora to izkazati. Ali tu ne moreš ostati. Ko bi opat izvedel, česa ga dolžiš, bi te dal skrivaj usmrtiti.

— Rešite me, rešite me, je prosil jetnik.

— To je težko, je menil Rovani. Če ostanete tu, ti je smrt na vsak način gotova. Ako si opata po krivici obdolžil, boš obsojen, ako si govoril resnico, te od strani opat, ker bi ga spravil v sramoto.

— Ali — kaj naj storim, da pride resnica na dan?

— Samo ena pot je odprta.

— Prosim — povejte, kaj naj storim. Usmilite se me! Saj vem, da nisem ravnal prav, ali smrti nisem zaslužil.

— Si-li pripravljen, svoje trditve pred pričami in pod prisogo ponoviti? je vprašal Rovani.

(Dalje prihodnjije)

SIROTE

Spisal NARTE VELIKONJA

(Nadaljevanje)

6.

Neža se je prigugala k županu z otrokom na rokah. Iz ust ji je smrdele žganje in beseda se ji je zaletovala.

— Župan! Kje je župan?

— Kaj je, Neža? se je oglašil župan na pragu.

— "Seveda se mi, ko nihče več ne ve, kdo je župan. Vi že niste. Če bi bili vi pravi župan, bi tega ne bilo. Vprašam, ali je to v redu?"

Pride tak-le vaš smrkavec in pravi, da bom otroka umorila. Da ga ne operem, da mu ne dam jesti! In prinese mleka od vaših krav, pa naravnost vampku. Da mu ne dam jesti, križna nedelja! Kdaj sem že koga umorila? Seveda je otrok bolan, če ga nalije z mlekom do ušes! In kako bo otrok zdrav, če je bila mati gola jetika! Kaj pa je, če umre tak-le otrok? V nebesa gre in en falot je manj na svetu! Da, pravi, da otrok pri meni strada, da pijem za denar. Kdaj sem pila? In da ga ne bo pustil pri meni! Župan, me-

ni, ki imam samo škodo in sem ga sprejela iz usmiljenja. Tu imate nazaj denar! Počakajte, župan, da vse povem, le počakajte! In otroka nazaj! Jaz ga ne bom redila za te solde. Če imate takega-le tajnika, otročaja, ki vtika nos v vsak lonec, imajte pa še tega otroka, jaz ga ne maram!"

In je položila otroka na ognjišče ter odšla iz hiše.

Župan je jezno gledal na maledaga kričarja, ki se je drl na ognjišču, ter v prvem hipu pozabil stopiti za Nežo. Otrok je bil upadel in bled, ročice je imel prosojne kakor iz voska. Ležal je v stari, zamazani cunji, iz katere se je širil smrad.

— Lepa reč! je dejal. "Baba pijana, saj se vidi neč! Toda boš še prišla k hiši."

Poklical je Marto.

— Vzemite otroka, daj mu mleka in ga zavij v snažne cunje. — Branko je imel čisto prav!"

"In kakšne izpuščaje ima revušek. Ves je v ranah in gnojnih mehurjih. Nikoli ga ni skopala!" je godrnjala Marta in solze so ji polzele po licu.

— Denar pa je vzela!" je rohnel župan ter stopal po kuhinji.

Marta je nalila v škafo mlečne

PROGRESIVNE SLOVENKE

krožek št. 3

ima svojo letno sejo

v nedeljo, 12. decembra

popoldne v Slov. društ. domu na Recher Ave.

Po seji fina domača zabava in ples. Serviralo se bo tudi dobro večerjo.

Pridite vse članice in pripeljite svoje prijatelje!

vode, poiskala svojo staro krilo in raztrgano platneno srajco, odvila otroka iz umazanih cunj ter ga posadila v vodo. Lojzek je prvi hip zavekal, potem pa s čudovitim ugodjem in veselim krikom tleskal z ročicami po vodi.

"O, ti revček mali! Kako mu dobro de!"

Zavila ga je v svežo platneno cunjo ter nalila mleka v skodelico. Otrok je hlastno požiral, in ko je popil, je z obema rokama še tiščal skodelico k sebi.

"Ne smeš, ubožec, preveč!" ga je tolažila Marta. "Tu-le v kotu na klopi ti posteljem na cunjah in boš spanček!"

In mu je na klop pognila staro zimsko ruto, pokrila ga ter mu s starim raskavim glasom začela peti uspavanko.

Lojzek je še nekaj časa godrnjal, nato pa vtaknil prste v usta ter zaspal.

"Lepa reč!" je godrnjal župan ter hodil nekaj časa po kuhinji gori in doli, nato odšel v občinsko pisarno.

Marta je sama že skoraj zakimala pri otroku, ki se mu je povračala rdečica v lice, ko je priropotal voz.

Županja in Branko sta se pripeljala iz mesta.

"Kar lepo pospravi!" je dejala županja ter stopila pred njim v kuhinjo.

Na Martinem obrazu je bila vesela skrivnost. Namignila je z roko ter pokazala molče na klop.

Županja je osupnila, deček pa je planilvi h kupu cunj zavpil od radosti in začudenja:

"Lojzek!"

Otrok se je stresel in zavekal.

(Dalje prihodnjije)

Za delavce

TEŽAKI

za

STOCK HANDLING
SPREJEMNI ODDELEK
ODDAJNI ODDELEK
STAVBINSKI ODDELEK
SPLOŠNA DELA ZUNAJ

Visoka plača od ure in "overtime"

THE CLEVELAND TRACTOR CO.

19300 Euclid Ave.

Mali oglasi

Električna hladilnica

(Beverage cooler), sink (stainless) za baro, cash register na prodaj. Vse v prvovrstnem stanju.

OBLAK FURNITURE
6612 St. Clair Ave. HE. 2978

POSLOGA V DOSEGO SLEHERNEGA

Nam je znano, da nenadna poslovitve draga, mnogokrat težko obremenjena sredstva družine, in omeji svoto, ki je na razpolago za poslednjo poslugu. Zato pa je naša poslugu v dosegu vsakerega. Najsihoda stroški taki ali taki, našim klijentom se zagotovo naša najboljša profesionalna pomoč, dostojanstvene, lepe obrede. Priporočamo se onim, katerih doleti tak slučaj, da se obrnejo do nas in se z nami pogovorijo o zadevi.

August F. Svetek
POGREBNI ZAVOD
478 E. 152 St. IVanhoe 1916
CLEVELAND, OHIO

Za delavce

TEŽAKI

Plača od ure

Vojno delo

The Bishop & Babcock Mfg. Co.

4901 HAMILTON

Ženska

KUHARICA

za nočno delo

od 6 zvečer do 1.30 zj.

Tedenska plača, obedi, uniforme in vožnja na dom preskrbljena.

6 večerov v tednu

The Osborn Mfg. Co.

5401 Hamilton

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zj. šest večerov na teden

DOWNTOWN:
750 Huron Rd. ali
700 Prospect Ave.

PLAČA \$31.20 NA TEDEN

Delni čas:
1588 Wayne Rd., Rocky River
Tri ure dnevno, 6 dni na teden

PLAČA \$9.90 NA TEDEN

Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglasite

EMPLOYMENT OFFICE

ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se zahteva

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

700 Prospect Ave. Soba 901

MOŠKE IN ŽENSKES

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na

EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

STRANIC REALTY

15607 Waterloo Rd.
poleg North American banke
IV. 6561 — KE. 4120

SEDAJ JE ČAS

da imate vaše staro pohištvo prenovljeno in tapetirano po najnovejšem stilu. Izvršimo vsakovrstna popravila, ter prodajamo novo pohištvo. MORDUS FURNITURE & UPHOLSTERING CO. 7020 St. Clair Ave.

Stanovanje

s 4 sobami in kopalnico, zgoraj, se odda v najem. Prednost ima dvojica srednjih let. Vpraša se na 1128 E. 63 St.

Mali oglasi

NOV KABINET SINK, PREDVOJNI IZDELEK;
rabljen singer šivalni stroj, predelan za na električni pogon; malo rabljena kuhinjska peč na premog in drva, napredaj pri OBLAK FURNITURE, 6612 St. Clair Ave., HE. 2978.

Heating Pads

Dobili smo 200 električnih grelcev (heating pads). Kupite sedaj, dokler zaloga ne poidi.

Mandel Drug Co.
15702 WATERLOO RD.

TAPETIRANJE

Ali imate v hiši kako pohištvo, da ne odgovarja vam v vaše zadovoljstvo — davenport ali stole, ki morajo biti prenovljeni?

Vse to vam jaz napravim v vaše zadovoljstvo po zmerni ceni. Pokličite

JOHN LUKANC, MU. 3729
698 E. 159 St.

Farma v najem

obsegajoča 80 akrov; 'gas well', na Stevenson Blvd. Pokličite

ANTON LOGAR, 928 E. 222 St.
KENmore 5550.

CE POTREBUJETE

novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave.
CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

Fine Art Portrait Studio

1511 E. 55th Street
vokal E. 55 St. in Superior Ave.
Cleveland, Ohio

Povzamemo iz drugih slik, povečamo slike ter izdelujemo vsakovrstne slike in portrete.

SOUND SYSTEM

INDOOR OR OUTDOOR
Posebni popust za društva

B. J. Radio Service
1363 E. 45 St. — HE. 3028

Lepo

predmetno posestvo, 9½ milje od Public Square; 27 akrov, hiša za 2 družini, "gas well", vsa druga poslopja, vinograd, sadno drevje, osprejeda gleda na tri ceste; z vsemi izboljšavami, nizki davki. Cena zmerza za hitro prodajo. Pokličite AC. 2471 ali AC 3466. Proda se tudi tri lote, po 50 čevljev široki in 120 čevljev dolgi. Zelo poceni ter na lepem prostoru na Westport Ave., poleg E. 200 St. in blizu Lake Shore Blvd. Za nadaljnja pojasnila pokličite AC 2471.

Tu je lep prostor in dom

na katerega boste ponosni, da ga lastujete v Shore Acre blizu jezera, severno od Blvd., blizu cerkve sv. Jeronima. Hiša za eno družino, 6 sob, vse moderno. Vrednost \$9,000. Lastnik mora k vojakom in hišo se mora prodati ta teden, radi česar se jo žrtvuje za \$7,800. — Prinesite vplačilo seboj, ker dom vam bo gotovo ugajal.

STRANIC REALTY
15607 Waterloo Rd.
poleg North American banke
IV. 6561 — KE. 4120

SEDAJ JE ČAS

da imate vaše staro pohištvo prenovljeno in tapetirano po najnovejšem stilu. Izvršimo vsakovrstna popravila, ter prodajamo novo pohištvo. MORDUS FURNITURE & UPHOLSTERING CO. 7020 St. Clair Ave.

Stanovanje

s 4 sobami in kopalnico, zgoraj, se odda v najem. Prednost ima dvojica srednjih let. Vpraša se na 1128 E. 63 St.

BOŽIČNA DARILA

Največja izbira lepih in koristnih božičnih daril po zmernih cenah. Pridite dokler je zaloga polna.

Oblak Furniture

6612 ST. CLAIR AVE.

Trgovina do Božiča odprta vsak dan od 9. do 9. zvečer

CONCERT PRESENTED BY GUEST VIOLINIST ZLATKO BALOKOVICH

For the first time in the history of the American South Slavs in Cleveland, the Serbs, Croats, Slovenes, Bulgarians, and Macedonians will assemble on December 12, 1943 at Slovenian National Home.

At that time Mr. Zlatko Balokovich will present his violin concert under the auspices of the United Committee of the South Slavs.

Zlatko Balokovich

The first part of the program will include greetings by Mayor Frank J. Laueshe, Mr. Zlatko Balokovich, Mr. Janko Rogelj, Mr. George Popoff, and Mr. Marko Buncic.

Twelve-year-old Milenka Becker, a Serbian refugee whose father was killed in the Bel-

grade '41 bombings will give a declamation.

Vocal numbers will be presented by Abrasevic Chorus and Glasbena Matica.

The second part of the program will be taken over by Mr. Balokovich.

For his violin solos Mr. Balokovich has chosen six numbers. His first will be Tschai-kowsky's Concert in D. Major (First movement). His second will be Chopin's Nocturno followed by Rimsky-Korsakoff's The Flight of the Bumble Bee. His other numbers will be Lhotka, Croatian Rhapsody; Zajedan casak radosti, Croatian folk melody; Da bi ove ruze male, Slovenian folk melody; Tamo daleko, Serbian folk melody.

Mr. Balokovich will conclude his concert by Wieniawski-Scherzo Tarantelle. Dr. M. Bensusan will accompany him at the piano.

The concert begins promptly at 2:30 p. m. The admission is 50c, \$1.00 and \$1.50. Profits derived from the program will go to promote better understanding and unity among all South Slavs. Every loyal and patriotic American South Slav should be there to contribute his share to this great cause.

ANNUAL MEETING

The annual meeting of lodge Collinwoodske Slovenke No. 22 SDZ will be held on Tuesday, December 14, 1943 at 7:30 p. m. at the Slovenian Home, Holmes Avenue.

All members are urgently requested to attend this meeting. The ground work is laid at this meeting for the lodge's future movements. The election of officers for the year of 1944 also takes place at this time as are other important issues that are generally taken care of at this meeting.

Come on fellow members, let's see how many of you really have your lodge activities at heart.

—Mrs. Rose Mikovic,
Recording Sec'y

BIRTH

Mr. and Mrs. Tony and Rose Bazich, announced the birth of a baby girl recently. Mother's maiden name is Rose Sanabor, and grandparents for the second time are Mr. and Mrs. Sanabor.

The man who hauls a loaded rifle or shotgun around in his car is thinking pleasantly of hunting game. But he is preparing for tragic suicide, say the Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council. Let's make this hunting season an open season against accidents—to save manpower for warpower!

DANCE

held by
SLOVENIAN
WOMEN'S
CLUB

TOMORROW,
December 12th
at Slovene Workmen's
Home, Waterloo Rd.

Music by
Vadnal's Orchestra
Admission 50c

ENGAGED

Mr. and Mrs. Frank Skoda, 17905 East Park Dr., announce the engagement of their daughter, Evelyn Rose, to Pfc. Leonard J. Janchar, son of Mr. and Mrs. Frank Janchar, 620 E. 94 St. Miss Skoda, is a graduate nurse. Pfc. Janchar is a graduate of John Carroll University, and was studying medicine at Western Reserve University, before his call to the service. He is now with the 1556th Army Specialized Training Group, at Western Reserve University.

CONVALESCENTS

Mr. Anton Tomsic is home from the hospital and friends may now visit him at 884 E. 230 St.

Jack Susel, 1338 E. 55 St., is in Glenville Hospital where friends may visit him.

Mrs. Frances Gorjanc, 19314 Arrowhead Avenue is in Glenville Hospital, where she will undergo an operation. Friends may visit her.

PRE-HOLIDAY DANCE

It is a tradition of some years for the Svobodomiselne Slovenke, No. 2 SDZ to hold a pre-holiday dance on the Saturday before Christmas. This year's affair will be a gala event, on December 18th in the auditorium of the Slovene National Home, St. Clair Ave. Johnny Pecon's well-liked orchestra will pour out its tunes for the dance-loving crowds, while delicious refreshments will delight those who will visit the kitchen between dances. This is an annual affair, and as all previous ones, it will be long remembered.

PLEASE NOTE!

It is necessary to remind our contributors to please send their articles to the office not later than Wednesday. Contributions received later will be held over for publication the following week. Also, please write on one side of the paper only, but you may have more than one sheet of copy. Thank you!

WHERE THE FUEL GOES

AN ARMY TRANSPORT
burns 33,000 gallons of fuel oil
a day

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Avenue
Henderson 5311-5312

About Your Servicemen

By "Snoopy"

Pvt. Larry Leskovec—Called his Ma long distance before leaving for parts unknown.

Pvt. Edwin "Curly" Baraga—Now enjoying the cold weather of "good old" Cleveland. A nice place to be, he says.

S 1/c Andy Artel—At present is stationed in South Carolina. (A Liberty he expects in the near future.)

Pvt. Frank Vadnal—Relates "Military Greetings" to all from Jefferson Barracks, Mo.

Sgt. George Buckner—Sends greetings via mail from somewhere in England.

A/S Johnny Balzer spending his nine day Liberty with charming wife (Mary Prelec) and friends.

Pvt. Josephine Lokar (WAC)—Would appreciate mail from some of the old gang. Come on, folks, how about dropping her a line once in a while.

Brother Pvt Rudy Lokar—Recently left to serve his country.

Johnny Pecon—Our famed accordionist writes from the South Seas that all is well.

A/S Tony Smolic is receiving his Boot Training at Great Lakes, Ill.

Pfc. Harry Novine has been recently transferred to Camp Pickett, Virginia.

Eddie Ivancic, Euclid's popular lad is Uncle Sam's new nephew in the U. S. Navy. Loads of luck and smooth sailing, Ed!

Pvt. John Gruden sends "greetings" from Fort Hayes.

Rudy Zajec is proudly wearing the stripes of a Sgt. Congratulations!

F 3/c Tony Godina is receiving some worth-while education at the University of Minnesota.

Pvt. Ed. Prisel sends his "best wishes" to all Clevelanders.

Pvt Stanley Spelic ate a delicious Thanksgiving dinner in England. Sounds good, eh?

T 3/Grade Louis Simenc is stationed somewhere in the South Pacific.

Tony Krall left Tuesday for the U. S. Navy. Smooth sailing, sailor!

Ralph Roberts, former sax player with Pecon's band, is with the Seabees in Virginia.

Pvt. Bill Kern is home for a few days with family and friends from California.

Slejko brothers are keeping up the morale of the sailors in Virginia. Nice going boys!

Time and space will permit no more, so I'll be signing off until next week.

FOR VICTORY —

Buy U. S. War Bonds
and Stamps

James L. Collins, acting postmaster, shows Miss Celia Fidler, chairman of the Girls in Government Service, how the

Army & Navy News

Home on a five day leave this past week were brothers Eddie and Stanley Slejko, sons of Mr. and Mrs. Frank Slejko, 16203 Arcade Avenue. They are both stationed at Norfolk, Virginia, with the Navy band, and are Petty Officers 3/c.

Last week we heard from Pfc. Joseph Grbec, who, before his call to the service, operated a shoe repair shop on St. Clair Ave. He sends the season's greetings to all. Friends may write to him at the following address: Pfc. Joseph Grbec, 35314338, Battery H67, C. A. (A. A.) APO 464, c/o Postmaster, New York, N. Y.

Dodich family, 977 E. 239 St., left this week to visit their sons who are in the service. One is in Tennessee and the other is stationed in Florida.

Promoted to the rank of Corporal recently was Frank Krancevic, son of Mr. and Mrs. Frank Krancevic, 1384 E. 66 St. His military address is: Cpl. Frank J. Krancevic, 516 Ord. Co. (H. M.) F. A., Camp Gruber, Okla., A.S.N. 35529686.

Home on furlough for seven days is Pvt. Joseph Smerke, son of Mr. and Mrs. Martin Smerke, 18710 Shawnee Ave. Joseph has been in the service since July. He will return to camp tomorrow.

Mr. and Mrs. Mike and Frances Valentic, 961 E. 239 St., were recently notified that their son, Pfc. Michael J. Valentic, who is in the South Pacific war zone for one and a half years, was awarded the Silver Star, "for gallantry in action while engaged in operations against the enemy." The citation was sent by Lieut. Gen. Harmon of the U. S. Army Air Force. Friends may write to Michael at the following address: Pfc. Michael Valentic, 20501739, Co. B.—145 Inf. A.P.O. 37, c/o Postmaster, San Francisco, Cal.

Transferred from Texas to Nebraska, where he is attending school, is William E. Bals, son of Mr. and Mrs. Frank Bals, 14501 Lucknow Ave. His new address is: Pvt. William E. Bals, 35914217, Tech. School Sqdn. 781, Barracks 221, Army Air Base, Lincoln, Nebraska.

Beros Studio

6116 ST. CLAIR AVE.
—Tel. EN. 0670—
OPEN SUNDAYS
11-4

Buy Christmas Seals!

Tuberculosis is far from being under control in the United States. Since 1904 the disease has moved from first cause of death to seventh, and the death rate has been cut 75 per cent. In spite of this, tuberculosis killed 60,000 people in this country last year and it is still the greatest disease killer of persons between 15 and 45. To these tragic figures is added the fact that this country is now threatened by a wartime rise in tuberculosis.

War, with its overwork, strain, anxiety, and overcrowded living and working conditions, creates conditions which foster breakdowns with tuberculosis and its spread from the sick to the well. The whole country faces the need of intensified tuberculosis control programs.

PROTECT YOUR HOME FROM TUBERCULOSIS

BUY and USE Christmas Seals

One of the most important weapons in the war against tuberculosis is the X-Ray. A chest X-ray is a part of the medical examination of all men before induction into military service. This step protects our armed forces from tuberculosis, which World War I cost our government approximately a billion dollars in compensation, vocational training, insurance, and hospitalization for disabled veterans.

The 1943 Christmas Seal will go on sale November 22 as the means of raising funds to support the work of the 88 county-wide tuberculosis and health associations in Ohio affiliated with the Ohio Public Health Association. The Seal Sale is held in conjunction with the nationwide sale and will continue until Christmas.

This year, for the first time, the Seal of the American tuberculosis associations is being used by the national tuberculosis organizations of England, Canada, Mexico and Brazil to raise funds for their respective campaigns against the disease. The use of the identical Christmas Seal by five of the United Nations is particularly significant in the face of the wartime rise in tuberculosis that is occurring in many parts of the world.

—Ohio Public Health
Association

MARRIED

Mr. Frank Potochnik, son of Mr. and Mrs. Frank Potochnik, 976 E. 69 Place and Miss Agnes Gallik daughter of Mr. and Mrs. Andrew F. Gallik, of New Salem, Pa., were married on Thanksgiving day. The marriage was performed at St. Procopius Church in New Salem, Pa.

BUKOVNIK'S

Photographic Studio
732 EAST 185th ST.
KENmore 1166

The Problem of Trieste

By Ivan M. Tchok

(Continuation)

The global tonnage of Trieste's shipping in 1913 was 581,859 gross tons. After the war, shipowners made huge efforts to prepare their ships for larger tasks. They increased the capacity of their ships to 684,443 tons in 1928. But soon after began the liquidation of Trieste's economic position. Venice and Genoa doubled their efforts to beat Trieste's competition for the trade of Central Europe. Owing to increasing protests from the maritime and commercial circles of Trieste, the Fascist Government in Rome, it is true, issued a number of decrees designed to protect the interests of Trieste's trade, but they were completely inadequate. The big Cosulich concern, embracing two shipping companies, shipbuilding yards and docks in Trieste and Monfalcone, as well as an airway company, with a capital of two billion lire went into bankruptcy in 1929 and fell under the control of the Banca Commerciale Italiana in Milan. Cosulich's crash caused the collapse of the oldest and strongest bank in Trieste, the Banca Commerciale Triestina. The shipbuilding companies had to reduce their capital and merge into a new company, but the new company was controlled by the capitalists of Venice, Genoa, Milano and Rome.

Within fifteen years after Italian annexation, all the big commercial, financial and maritime enterprises of Trieste came under the control of Venice or other parts of inner Italy.

Annexation of the Julian March — Istria, Goritsa, and Trieste — by Italy in 1918 constituted an act of imperialistic aggression against the Slovenian and Croatian majority in those regions and against the economic interests of the entire population of Trieste. This act of aggression was allowed by the Great Powers at the Paris Peace Conference because of the bargain they had struck with the Government of Rome in 1915 in order to bribe Italy to declare war against

Invasion of Tarawa, bloodiest battle in the history of the Marines, is shown in spectacular films at the Telenews Theatre this week. Filmed under fire, pictures show the tremendous bombardment of Jap installations by the largest fleet ever assembled in Pacific waters.

Marines are shown as they establish beachheads, fighting a costly battle for every inch of territory. Jap armament and equipment is shown completely destroyed, with wreckage fantastically strewn around.

Stalin joins Roosevelt and Churchill for the first time in historic conference at Teheran, filmed by newsreel cameramen as a pictorial record of this year's most important meeting. Stalin's record with representatives of the other major Allied powers is certain to make history, and these films are among the most important newsreel documents of World War II. First films of the Cairo meeting, in which Chiang Kai-shek discussed new moves of the Allies against the Japs, are also presented.

Latest March of Time, "Naval Log of Victory," is given its first Cleveland showing at the Telenews this week.

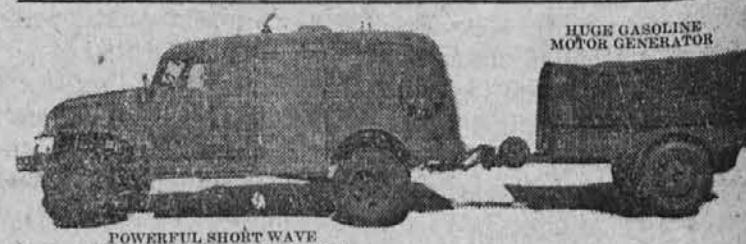
Germany and Austria-Hungary. The Julian March belongs to Yugoslavia on the basis of any criterion advanced by the United Nations for the settlement of international disputes and on the basis of the principles on which the world hopes to build a new international society after the defeat of German Nazism, Italian Fascism and Japanese militarism.

In spite of the sacrifices endured in this war, the people of Yugoslavia demand nothing from Italy, except what belongs to them. They do not crave vengeance. They demand justice.

Trieste is a part of the Julian March, of Slovenia and of Yugoslavia just as the city of New Orleans is a part of Louisiana and of the United States. Trieste belongs to its hinterland. The United States would not dream of surrendering New Orleans to Mexico if a majority of its population became Mexicans.

(To be continued)

Radio Invasion Weapon

MOBILE RADIO STATION LINKS LAND, SEA AND AIR INVADERS

The terrific power of American invasion forces is made possible by combining aerial, naval, and ground forces into a single assault. A radio weapon used for this purpose in the African, Sicilian, and Italian invasion is the Hallicrafters mobile radio station, which is landed on the invasion coast and used for 3-way communication between ground forces on the beach, attack bombers in the air, and battle ships at sea. The station, which is capable of traveling at high speed, consists of an American truck carrying a powerful short wave transmitter and twin receivers. This is coupled to a gasoline driven motor generator which supplies power for the high output station.

The Hallicrafters mobile radio station, known to Signal Corps fighters as the SCR-299, is capable of receiving and transmitting battle orders over hundreds of miles. The telephone shown on the left can be operated at a distance of one mile from the station itself. A complete duplicate of the transmitter and receiver is carried in the form of spare parts in the cabinet bench on which the operator sits. Signal Corps Photos